

FŐSZERKESZTŐI LEVÉL

A kétezredik év kezdetén és Akadémiánk fennállásának 175. évfordulóján tisztelettel köszöntöm az olvasót. Az alkalomhoz illően szeretném vázolni, hogy az újjáalakult szerkesztőbizottság tagjaival és a szerkesztőséggel történt egyeztetések után milyen terveket forgatunk a fejünkben.

Előrebocsátom, hogy nem gondolunk gyökeres változtatásokra. Ámbár tudjuk, hogy alkalmazkodnunk kell a változó körülményekhez és amikor új lehetőségek nyílnak, azokat ki kell használnunk. A jelen esetben pl. figyelembe kell vennünk, hogy az Akadémia gondozásában több új kiadvány is indult, melyek jól meghatározott célokat szolgálnak. Ez lehetővé és szükségessé is teszi, hogy folyóiratunk szerkezetét egyes vonatkozásokban újra átgondoljuk.

A 175. évfordulóra úgy kívánunk emlékezni, hogy lapelődünk, az Akadémiai Értesítő egykori közleményei alapján sorra felidézünk Akadémiánk múltjából egy-egy akkoriban aktuális témát. E célból ebben az évben „Pályánk emlékezete” címmel új rovatot indítunk.

Időnként nem árt ismételni, hogy folyóiratunk nem szaklap. Szerzőinktől nem szacikkeket várunk, s nem is különféle szacikkek népszerűsített változatait, hanem olyan tudományos integráló munkákat, melyekben a speciális tudományos kérdésekhez szélesebb háttérrel adó áttekintés feladatát a szerzők irodalmi szinten, esszé minőségben gyakorolják. Legyen szó bármiről, genetikáról, demográfiáról, filozófiáról, kvantumfizikáról, irodalomról vagy akár kriminológiáról, az írás magas intellektuális színvonala, de emellett hozzáférhetősége és közérthetősége számunkra egyformán fontos. A Magyar Tudomány lapjain továbbra is példamutató fórumot szeretnénk biztosítani a tudományos szakterületek specialistái között utakat nyitó eszmecseréhez.

Ugyancsak tartjuk magunkat az elődeim által is hangsúlyozott nyitottság elvéhez. Ahhoz, hogy folyóiratunk minden gondolatnak és eszmefuttatásnak helyt ad, ha az nem ütközik alapvető normákba, s megfelel a tudományos tárgyilagosság és pontosság követelményeinek.

Az elmúlt időszakban pozitív tapasztalatokat szereztünk a tematikus számokkal és egyes kitűnő különszámokkal kapcsolatban. Ilyenek összeállítá-

sára — a lehetőségek határain belül — továbbra is törekszünk. Úgy gondoljuk, hogy ezekkel tudjuk leginkább felhívni lapunkra azoknak a figyelmét, akik eddig nem tartoztak olvasóink (és előfizetőink) közé. Évente egy-két tematikus szám és egy-egy különszám reális célkitűzésnek látszik.

A jelen füzet tartalmával kapcsolatban el kell mondanom, hogy Solymosi Frigyes akadémikus társunk, szerkesztőbizottságunk tagja, még a múlt évben izgalmas gondolatot vetett fel. Körkérdést intézett a Professzorok Batthyány Köre tagjaihoz és más jeles értelmiségiekhez azzal kapcsolatban, hogy miben gyökerezik a „magyar pesszimizmus” és vajon igaz-e, hogy pesszimista nemzet vagyunk? Sőt, össze is gyűjtötte a válaszokat. Ennek köszönhetően folyóiratunk rendkívül érdekes és változatos anyagnak jutott a birtokába, melyet most közreadunk. Ahogy körkérdéseknél lenni szokott, a beérkezett válaszok spektruma igen széles. Többek közt ez teszi izgalmassá az efféle vállalkozást. A fentebb már említett nyitottság elvéből is következik, hogy a válaszok között nem próbálunk válogatni aszerint, hogy melyikkel értünk egyet, melyikkel nem. Ezt olvasóinkra bizzuk. Feltételezzük, hogy többségük nagyjából el tudja fogadni azt, ami a beérkezett anyag fő sodrában kifejezésre jutott. Mi is így vagyunk ezzel. Akadnak persze vélemények, melyek kiesnek ebből a fő sodrásból, sőt igen messze kanyarodnak tőle. Ez is része a tanulásnak, ami a körkérdés eredményeként levonható.

Bátorítjuk olvasóinkat, hogy jöjjenek bizalommal hozzánk más hasonló ötletekkel! Nem biztos, hogy minden javaslatot meg tudunk valósítani, de a kivitelezhető ötletek biztosan kedvező fogadtatásra lelnek nálunk. Ezáltal is szeretnénk a folyóirat szerkesztésével kapcsolatos előkészítő szellemi munkát minél szélesebb körre kiterjeszteni.

E főszerkesztői levél elején azt írtam, hogy nem törekszünk alapvető változtatásokra. Azonban egy fontos változás — melynek további kihatásai is lehetnek — máris történt: eddig az Akadémiai Kiadónál jelentünk meg, most ezt a feladatot átvette az MTA kizárólagos tulajdonában lévő AKAPRINT Nyomdaipari Kft. Ezzel együtt elkerülhetetlenül megváltozott a logóink is: eddig az Akadémiai Kiadó logóját, az MTA épületének közismert sematikus rajzát használhattuk, mostantól kezdve viszont az Akadémia nőalakos alegóriája kerül annak helyére.

Ami a személyes vonatkozást illeti, vagyis azt, hogy 1999 második felében Enyedi Györgytől, nagyrabecsült barátomtól, átvettem a főszerkesztői feladatot, azt mondhatom, hogy annak örülnék a legjobban, ha ebből eredő változást senki sem venne észre. De persze, ha valami nem jól sikerül, azt kedves és tisztelt olvasóink úgyis észreveszik és teljesen igazságos, ha engem hibáztatnak. Végül is erre szól a kinevezés.